

OP WEG NAAR VERNIEUWD OPENBAAR VERVOER IN UTRECHT

OP WEG NAAR VERNIEUWD OPENBAAR VERVOER IN UTRECHT

Het openbaar vervoer in Utrecht verandert snel en de provincie verandert daarin mee. Op 10 december 2023 start voor ons regionaal openbaar vervoer een nieuwe concessieperiode. Voordat de provincie de concessie(s) afgeeft aan de vervoerder(s) moet er nog veel gebeuren. In deze speciale uitgave van de nieuwsbrief OV meer informatie over dat proces.

Onderweg bij de totstandkoming van de nieuwe OV-concessie willen we om te beginnen leren van het verleden. Een evaluatie van de lopende OV-concessie is daarom het startpunt. We willen daarbij zoveel mogelijk relevante leerpunten ophalen. Daarnaast gaan wij op zoek naar ervaringen buiten de provinciegrenzen. Zo speelt er in het land een discussie of de klassieke OV-concessie nog wel toekomstbestendig is, gezien veranderende reisvoorkeuren en ontwikkelingen als smart mobility en ketenreizen (soepel reizen met verschillende vervoermiddelen na elkaar). Verschillende concessie(s) elders in het land doen hier nu al ervaringen mee op. Wij zijn natuurlijk zeer benieuwd naar wat daar tot nu toe is uitgekomen!

ERVARINGEN IN DE PROVINCIE

In de provincie rijden onze vervoerders U-OV en Syntus Utrecht. Hoewel er verschillen zijn in het vervoergebied en de rolverdeling met de provincie als opdrachtgever hebben we gezamenlijk ook veel ervaringen opgedaan met de exploitatie van het regionaal openbaar vervoer. Die kennis willen we graag benutten. Interessant is bijvoorbeeld hoe innovatieve ontwikkelingen in de praktijk hebben uitgepakt. Denk daarbij aan zaken als nieuwe vormen van flex vervoer, de stapsgewijze introductie van het snelnet U-link en de introductie van elektrisch busvervoer. Al deze ervaringen uit onze provincie en daarbuiten zijn samen met de beleidsambities uit het Mobiliteitsprogramma 2019-2023 en het coalitieakkoord van de provincie een belangrijke aanzet om de nieuwe concessie in de startblokken te zetten.

WELKE STAPPEN WILLEN WE ZETTEN?

Onderweg naar de nieuwe OV-concessie(s) zetten we grofweg vijf stappen. Dit wordt weergegeven in Figuur 1 met ook een indicatie van de planning. In het vervolg van dit bericht leggen we u uit wat deze stappen inhouden en hoe wij u hierbij willen betrekken. Omdat 2020 in het teken staat van de evaluatie van de lopende concessies en de eerste voorbereidingen voor de nota van uitgangspunten, zullen we hier wat uitgebreider op ingaan dan op de overige stappen.

FIGUUR 1 Planning voor de aanloop nieuwe concessie(s). Hierin zijn eventuele consequenties vanwege Corona nog niet verwerkt.

	PLANNING									
	2019-1	2019-2	2020-1	2020-2	2021-1	2021-2	2022-1	2022-2	2023-1	2023-2
ACTIELIJN 2: ONTWIKKELEN VAN BOUWSTENEN VOOR NIEUW OV-NETWERK										
2.2. Voorbereiden nieuwe concessie(s)										
Stap 1 naar nieuwe concessie(s): evaluatie van lopende concessies										
Stap 2 naar nieuwe concessie(s): nota van uitgangspunten										
Stap 3 naar nieuwe concessie(s): programma van eisen										
Stap 4 naar nieuwe concessie(s): aanbesteding										
Stap 5 naar nieuwe concessie(s): implementatie										

STAP 1: WE EVALUEREN DE LOPENDE CONCESSIONS

Om de nieuwe concessie(s) goed in de markt te kunnen zetten, beginnen wij met een onafhankelijk onderzoek naar de twee huidige concessies van U-OV en Syntus Utrecht. Daarin zetten we feitelijke resultaten op een rij. We kijken hoe de exploitatie van het OV is verlopen, aan welke aspecten wij zouden moeten vasthouden, welke we beter kunnen loslaten, of wij met deze concessies voldoende konden inspelen op actuele ontwikkelingen en of onze manier van sturen heeft geleid tot de juiste resultaten. Voor dit onderzoek zijn ervaringen bij diverse Utrechtse gemeenten en het Regionaal Overleg Consumentenorganisaties Openbaar Vervoer (ROCOV Utrecht) opgehaald. In deze fase voeren we ook diverse inhoudelijke analyses uit naar bijvoorbeeld de ontwikkeling van de reizigersgroei en de beschikbaarheid van het OV. Het resultaat van de evaluatie is een bouwsteen voor het opstellen van een nota van uitgangspunten.

De resultaten van de evaluatie zullen in het najaar met u worden gedeeld.

STAP 2: WE LEGGEN DE UITGANGSPUNTEN VAST

Dan volgt de fase waarin we met een Nota van Uitgangspunten ons handelingsperspectief neerzetten: wat willen we bereiken en hoe willen we daar komen? In deze nota staat in hoofdlijnen beschreven welke ambities de provincie heeft met het openbaar vervoer vanaf 2024. Het is een belangrijk, kaderstellend document dat door Provinciale Staten van Utrecht zal worden vastgesteld. De invulling van de NvU wordt gebaseerd op de acties die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma OV van de provincie voor de periode tot 2024 (<https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/mobiliteit/mobiliteitsplan-2014-2028>), waar het coalitieakkoord in verwerkt is. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van ervaringen elders om tot een stevig fundament te komen voor de nieuwe concessie(s).

BELANGRIJKE ONDERWERPEN IN DEZE NOTA VAN UITGANGSPUNTEN ZIJN:

- het concessiegebied (één of meer concessies?);
- de scope van de concessie (wel of geen aanvullende vormen van vervoer, wel of geen assets in eigendom of beheer?);
- de rolverdeling tussen de provincie en de vervoerder(s);
- de verdeling van risico's in relatie tot de vrijheid om ontwikkelingen in gang te zetten;
- de vervoerkundige hoofdkeuzes in antwoord op de reizigersvraag (inclusief de sociale functie van het OV);
- de toegankelijk van het openbaar vervoer;
- de manier van aanbesteden;
- de flexibiliteit;
- het beschikbare budget;
- de looptijd (maximaal vijftien jaar).

Belangrijke bouwstenen voor de Nota van Uitgangspunten zijn een inhoudelijk OV netwerkperspectief voor 2023 en daarna, onderzoek naar zero-emissie mogelijkheden (elektrisch busvervoer) en de projecten aanvullend OV en transitie doelgroepenvervoer. Deze bouwstenen komen samen in de voorbereiding van de nieuwe concessie(s).

We nemen u op verschillende momenten mee in dit proces, met brede bijpraatsessies. Gedurende deze sessies lichten wij toe welke stappen er doorlopen worden, welke keuzes er gemaakt moeten worden en hoe de provincie hier tegenaan kijkt. Om vervolgens jullie reacties hierop op te halen. Het proces wordt nu nader vormgegeven. Na de zomer willen wij u meenemen in een eerste bijpraatsessie.

STAP 3: WE STELLEN HET PROGRAMMA VAN EISEN OP

Het Programma van Eisen (PvE) geeft de minimeisen aan waaraan de vervoerder moet voldoen. Dit zijn zowel eisen aan het netwerk van OV (hoe vaak en waar bussen/trams moeten rijden, en hoe het netwerk doorontwikkeld wordt) als eisen aan informatie en monitoring, duurzaamheid, personeel en voertuigen. Het PvE is een uitwerking en detaillering van de vastgestelde Nota van Uitgangspunten en is onderdeel van de concessie.

Het proces start met het opstellen van het ontwerp PvE. Dit ontwerp wordt voor inspraak aan de stakeholders voorgelegd. Na verwerking van de reacties wordt het definitieve PvE door GS vastgesteld, waarna het onderdeel van het bestek vormt.

STAP 4: WE GAAN DE MARKT OP

Via een verplichte Europese aanbesteding worden vervoerders uitgenodigd om een bod in te dienen op de concessie(s). Een panel van experts bij de provincie beoordeelt deze biedingen. Uiteindelijk bepaalt GS welke inschrijver de concessie(s) krijgt. De procedure van publiceren van het bestek tot en met de definitieve beslissing duurt ongeveer negen maanden.

STAP 5: WE GAAN AAN DE SLAG!

De nieuwe concessie(s) start(en) op 10 december 2023, gelijktijdig met de start van de nieuwe, landelijke dienstregeling van de NS en andere concessies. Nieuwe vervoerders hebben ongeveer anderhalf jaar nodig om zich voor te bereiden op de start van de concessie(s). Belangrijke werkzaamheden in deze periode zijn bijvoorbeeld de aanschaf van nieuwe bussen en de realisatie van laadpunten voor elektrische bussen maar ook eventuele halte- en infra aanpassingen door gemeenten.

COMMUNICATIE

Een goede concessieverlening kan alleen met input van al onze stakeholders. We willen deze weg doorlopen met ruime aandacht voor uw mening en ervaring! Dat gebeurt op verschillende momenten in het proces, met name bij de fase van de Nota van Uitgangspunten, wanneer de belangrijkste principiële hoofdkeuzes gemaakt worden. Het proces wordt nu verder uitgewerkt. De verwachting is dat de eerste brede bijpraatsessie na de zomer plaatsvindt en dat wij dan ook een doorkijk kunnen geven op de verdere samenwerking.

Ook met behulp van deze nieuwsbrief OV houden we u op de hoogte. We willen deze nieuwsbrief elke drie maanden uitbrengen met daarin actuele updates over diverse ontwikkelingen in het Utrechts openbaar vervoer, met natuurlijk de nodige aandacht ook voor de voorbereidingen die we treffen op de nieuwe concessie(s)!

MEER WETEN?

Wilt u meer weten over ons werk aan de nieuwe, Utrechtse OV concessie?

Neem dan contact op met Annelot van Nass (annelot.van.nass@provincie-utrecht.nl).

Deze nieuwsbrief over het openbaar vervoer in de provincie Utrecht verschijnt circa viermaal per jaar en laat zien hoe de provincie samen met de gemeenten en de vervoerders het regionaal OV bevorderen. Heeft u tips of suggesties? Of wilt u op de mailinglijst? Neem dan contact op met ron.van.dopperen@provincie-utrecht.nl

Nieuwsbrief Openbaar Vervoer

Uitgave provincie Utrecht

Juni 2020

Vormgeving: Pier 19 Utrecht

